

NÉPI EGYSÉG

POLITIKAI NAPILAP

Felolós szerkesztő:

Kurkó Gyárfás

Bejegyezve a Brassói törvény-

széken G. II. 1768/1944 szám alatt

Engedélyezte: Cenzura Militară

a Presel sub No. 1437. 7. X. 1944

A hamisítatlan demokrácia felé

Az alább közölt írást Kurkó Gyárfás, a MNSZ országos elnöke, az augusztus 23-i ünnepségek kapcsán mondotta el a bukaresti rádióban.

1944 augusztus 23-án Románia egyesült demokráta erői élükön a munkássággal, nagy mértékben hozzájárultak a Vörös Hadsereg ökolcsapásai alatt megsemmisítőfőben levő Hitler-fasiszta hadseregek és csatlósaiak teljes vereségéhez.

A történelmi forduló azonban nemcsak ebből a szempontból felbecsülhetetlen érték. A Hitler-szolgálatos Antonescu igája alatt szenvedő román nép felszabadítása mellett az ország lerombolásának megakadályozása is teljes sikerrel járt. Ez nagy mértékben megkönnyítette azt a gazdasági harcot, mely előfeltétele, hogy Románia teljesen új politikai utat választván, minél sikeresebben teljessen eleget annak a 23-iki események következtében földrajzi, politikai és gazdasági síkon egyaránt ráháruló feladatnak.

Ha a háborúból való kilépés nem sikerül és a hadsereg megkísérelte volna az ellenállást, az ország felmérhetetlen pusztításnak lett volna kitéve. Nemcsak a Vörös Hadsereg mindent elszópró erejétől, hanem a menekülő fasiszta idényverés esetén ugyanazt a gyalázatos munkát végezték volna el, mint Északkeletben, vagy Magyarországon és másutt, ahol egyetlen hidat és üzemet nem hagytak épségben. Ezalatt az ide alatt, de elárult népek harcavetésével, nyomorult életüket és felelősségvadásukat egy pár hónappal hosszabbították meg.

Az 1914-es világháború után a román nép árulói a magyar nép árulóival egyetértésben a román hadsereget a magyar munkásság szabadságharcának leverésére használták ki. S ma a magyar demokrácia annál többre értékeli az augusztus 23-i eseményeket és az ezt követő szabadságharcot, mert nemcsak a román népi demokráciának segítette elő a harcat, hanem a Vörös Hadsereg és szövetségeseinek oldalán a magyar fasiszta gyilkosok leverésével nagy mértékben hozzájárult, hogy a sokat szenvedett parasztság és munkásság saját hazájának börtököse lehessen.

Azóta egy év telt el tele történelmi eseményekkel. Ha visszafelé tekintünk erre az időre, megállapíthatjuk, hogy a fegyvert, melyet akkor is a fasiszta reakció ellen fordítottunk, ma újabb markálással kell erősebbre fogni és határozottabb magatartással kell lesújtani a nép ellenségeire, kik a megbékülés helyett újabb kalandokat keresnek, hogy hitvány életüket a dolgozó nép nyakán folytathassák.

Immár egy esztendő a tanuja, hogy mindenki hű maradt a multjához. A megrogzött nemzetközi fasiszta reakció, amely a zsidóság helyett a magyarság kirtását hirdette, következetes maradt multjához s az évfordulót a demokrácia ellen általános fasiszta kilengésekkel előzte meg, bűnbakul álltván ezuttal is az itt élő magyarságot. E reakció egy éves munkáját az ország ujjaépítésének kitaró szabotálása jellemzi nemzetiségre való tekintet nélkül, szemben a demokráta nép emberfeletti erőfeszítéseivel. De a széles népi demokrácia sem aludt és élén a harcos Kommunista Párttal, feltartóztatlan lendülettel valóította meg célkitűzéseit s alapozta meg ezáltal mind politikailag, mind gazdaságilag egy újabb esztendőt.

Románia fejlődésének előfeltétele a Szovjetszövetséggel való együttműködés

Tătărescu helyettes miniszterelnök és külügyminiszter pénteken este 9 órakor francia nyelvű rádióbeszédében ismertette Románia külpolitikai tájékozódását.

Beszédét azzal kezdte, hogy a külföldi közvéleményt szeretné felvilágosítani Románia politikájáról. Ezután utalt arra, hogy a Szovjetszövetség legfelsőbb tanácsa az Uralkodót a „Győzelem” rendjével tüntette ki, majd ezt követően a Szovjetszövetség helyreállította a diplomáciai viszonyt Romániával. Románia politikai helyzete ebből a kettős tényből következik.

Tătărescu ezután pontos számadatokat sorakoztatott fel annak bizonyítására, hogy Románia milyen hatalmas véráldozattal és anyagi támogatással járult hozzá a Szovjetszövetség ügyének a győzelméhez. Az ország a hitlerizmus elleni háborúban 4933 tisztet, 4789 altisztet és 158.869 katonát vesztett. Ugyanakkor anyagi hozzájárulása 236 milliárd lej tesz ki. Románia ezt nem számításból tette, hanem ösztönösen cselekedett. Azt akarta, hogy ne üljön majd szegény rokonként a béketárgyalásokra a győzelem asztalához.

Románia politikai helyzetét az a körülmény szabja meg, hogy a Vörös Hadsereg

Az Izvesztija válasza a romániai helyzettel

(Bucuresti.) A moszkvai rádió híradása szerint Románia augusztus 23-i ünnepségével kapcsolatban az Izvesztija a következőket írja:

— Augusztus 23-a az egész román nép boldog ünnepe. Most egy éve, hogy az ország demokratikus erőinek összefogása és a fegyverlettel következtben sikerült a gyászos emlékü Antonescu uralomnak véget vetni. Azóta a román nép meggyőződhetett arról, hogy Romániának az Egyesült Nemzetekhez való csatlakozása, főleg pedig közeledése a Szovjetszövetséghez, milyen nagy előnyöket biztosított Romániának. Maniu és gárdájának min-

veráldozatot hozott az ország felszabadításáért. Ez a katonai együttműködés meghozta a maga gyümölcsét és a békében is folytatódik. Arcal kelet felé, a kétszázmillió szovjet nép felé a jelszó, mert Románia létének, nyugodt fejlődésének és biztonságának előfeltétele a Szovjetszövetséggel való együttműködés. Ez az együttműködés már meg is kezdődött az ország ujjaépítését és ipari teljesítő képességét elősegítő szovjet-román gazdasági megállapodások révén.

Tătărescu ezután megállapította, hogy a Szovjetszövetség az előző tévhitet elvetve nem törekszik sem a fennálló társadalmi rend megbontására, sem pedig a szovjet eszmék hódító kiterjesztésére. Ellenkezőleg: gazdasági együttműködésével hozzájárult a jelenlegi tökéletes individualista rendszer fenntartásához, annak a mult évben kinyilatkoztatott tételnek az alapján, amely szerint a két rendszer a világon egyidejűleg fennállhat.

A külügyminiszter ezután elmondotta, hogy Romániának ma demokratikus egységkormány van, amely magában foglalja a munkássztyál és a földműveléséget képviselő összes baloldali pártokot kívül a kispolgári osztályt jelképező liberális pártot, — kivéve a Maniu körül csoportosult

csékely és jelentéktelen erőket s a reakcióval egyesült liberálisokat. Felsorolta a Groza-kormány eddigi nagy vívmányait, majd utalt a fennálló nehézségekre is. Ezek a nehézségek azonban ma a világ minden kormányánál fellelhetők.

Az ország külpolitikai tájékozódásáról szólva, Tătărescu utalt arra, hogy Románia vissza kívánja állítani a hagyományos diplomáciai viszonyt a nyugati demokráciákkal: Angliával, az Egyesült Államokkal, az új Olaszországgal, Lengyelországgal, Jugoszláviával, Csehszlovákiával és a többi szomszédaival is.

A Magyarországgal való kapcsolatokról többek között a következőket mondta:

— Baráti kezét nyújtottunk Magyarországnak. El akarjuk felejtetni mindazt, ami a multban elválasztott és elmergesztette a két nép között a viszonyt.

Nyilatkozatát Tătărescu a következő szavakkal fejezte be:

— Várjuk az órát, hogy a világ ujjaépítésében részt vehessünk. Addig is azonban gyengesség és habozás nélkül folytatjuk az ország demokratizálásának politikáját és minden tettünkben csakis az ország és a nép érdekeit tartjuk szem előtt.

elégedetlenkedőknek

és hozhatta létre a magyar-román testvéri kapcsolatokat, amely kizárja az átkos sovínizmust, a hitleristák galád fegyverét. Csakis ez a kormány vihette keresztül a történelmi jelentőséggel bíró földreformot. A nagybirtokosság felszámolását célzó intézkedések természetesen a reakciók haragját vonták maguk után. Ezek a reakciók mindent elkövetnek a Groza-kormány szabotálására. De a román nép állat ezeken a mesterkedéseken és tudja mi a teendője. A román nép büszke lehet arra a sok demokratikus eszme megvalósítására, amelyet a Groza-kormány ilyen rövid idő alatt véghez vitt.

Az amerikai kormány kölcsön és bérleti szállítástanak felmondása izgalmat keltett az angol alsóházban

(London) Truman amerikai elnök tegnap bejelentette, hogy az Egyesült Államok kormányja beszünteti a kölcsön- és bérleti szállításokat, amelyekkel a hadviselő államokat támogatta. A szállítások beszüntetése nagy riadalmat keltett Angliában és az angol alsóház tegnapi ülésén foglalkoztak az ügygel. Attlee ismertette a szállítások beszüntetésével kapcsolatban beállott helyzetet. Majd több felszólaló után az ellenzék vezére, Churchill emelkedett szólásra és az Egyesült Államok eljárásával kapcsolatban rámutatott arra a rendkívül súlyos helyzetre, me-

lyet a szállítások beszüntetése okoz Anglia közgazdasági életére.

Truman elnök a heves alsóházi vitával kapcsolatban nyilatkozatot tett, melyben közölte, hogy a kölcsön- és bérleti szállítások beszüntetése nem az angol kormány ellen irányul, hanem a háború befejezése tette szükségessé.

Londoni jelentések szerint az amerikai kormány intézkedése következtében Angliában már érezhetővé vált a benzinhiány és a termelésügyi miniszter bejelentette, hogy a bérleti és kölcsön szállítási szerződés felmondása következtében a benzin-adagokat csökkenteni fogják.

(Moszkva) A szovjet csapatok tovább folytatják a japán csapatok teljes lefegyverzését. A szovjet katonai parancsnokságok megbízottakat küldenek ki a japán lőszer és fegyverraktárak igénybevitelére.

Rádiótárgyalások után fegyverletelteli megállapodás jött létre Vasziljevskij tábornok és a kvantung-könyéki japán főparancsnokság között. A japán csapatok elfogadták a feltétel nélküli megadást. Megállapodtak abban, hogy minden hadtétel külön-külön adja le a fegyvert és hadászati anyagokat.

kizsákmányolója volt.

Most, az évforduló alkalmával megerősítettük harci szövetségünket és tovább haladunk azon az uton, amelyet a Vörös Hadseregnek a fasiszmus felett aratott győzelme jelent számunkra: az együttműködés teljes jogegyenlőségén alapuló szövetkezés és a hamisítatlan demokráta életforma felé.

Magyarok! Legyetek ott mindnyájan a vasárnap délelőtt fél 11 órakor kezdődő brassói nagygyűlésen, melyen Kurkó Gyárfás országos elnökünk is résztvesz! A gyűlés színhelye Mester-utca 16.

SZERVEZETI ÉLET

A brassói MNSZ belváros-boigárszegi csoportjának szombatesti heti közművelődési előadása augusztus 25-én a másnapra kitűzőt MNSZ nagygyűlésre való tekintettel elmarad.

A brassói MNSZ bolonyai ifjúsági csoportja augusztus 26-án, vasárnap délután 3 óra: kezdettel a Kocsis-gyár kerthelyiségében táncal egybekötött műsoros előadást rendez.

A brassói önálló építészeti szervezethez tartozó vállalkozók (festők, mázólok) és rokonosok, kedden, 1945 augusztus 28-án délután 6 órai kezdettel a Mitropolit D. Filitti 5. szám alatti székházban fontos ügyben taggyűlést tartanak, amelyre minden tag pontos megjelenségét kéri a Vezetőség.

Magyar mulatság a fővárosban

A Magyar Népi Szövetség bukaresti tagozatának 13, 14 és 15 csoportja vasárnap, 1. hó 19-én igen sikerrel műsoros délutánt rendezett Réthy Gyula elnök kezdeményezésére és vezetésével.

A nagyon szép számban megjelent közönséget Réthy Gyula, magyar és román nyelvű megnyitó beszéde után, Csiky György központi kiküldött üdvözlő leüldöztetés meleg szavakkal. Meltatta aug. 23-ának nagy jelentőségét és rámutatott a hős Vörös Hadsereg óriási teljesítményére, mely népünket is felszabadította.

A válogatott műsor mindvégig lekötötte a hallgató közönség figyelmét. A felkészült szereplők színni nem akaró alakokat arattak. Különösen kiemelkedett a műsorból Szabó Tibor 14 éves fiú szavalata, aki „Az én Endre, „Az én apám” című versét adta elő. A műsort „A távolból jött leány” oroszról fordított egyfelvonásos zárta be, melyet a szereplők nagy felkészültséggel játszottak.

A gazdag, jól felszerelt falatozó Ercse Józsefné hozzáértését és jó ízlését igazolta.

A végig szépen sikerült és jó hangulatban lefolyt műsoros délutánt reggelig tartó tánc követte.

Székelkeresztur nem marad hátra a demokrácia munkájában

(Székelkeresztur) Itt is megtartották az új vezetőséget megválasztó közgyűlést. Valóban olyan vezetőség került ez alkalommal a Szövetség itteni tagozatának az élére, mely sikeres munkát fog végezni a város és a magyarság érdekében.

A szűkebbkörű vezetőség névsora: elnök Nemes Mihály, alelnök Lőrincz Domokos és Molnár István, titkár Firtos János, pénztárnok Derzi László közm. biz. Lőrincz László, gazdasági biz. Nagy Lajos, szerv. biz. Nagy József, női biz. Pap Sámuelné, ifj. biz. Molnár István.

Igen magas színvonalú volt az összes szervezetek, iskolák bevonásával augusztus 5-én megrendezett Petőfi ünnep. A magas színvonalú műsoron felszólalt Dénes András megyei titkár és Dobos Ferenc Udvarhely polgármestere. Kitért a Groza-kormány erőfeszítéseire is, amelyvel a mi jogainkat is biztosítani akarja, de ez nem megy egyik napról a másikra. Igen fontos — mondotta —, hogy köztünk az egység teljes legyen. Kérte a székelységet, hogy jó példával járjon elől a fajgyűlölet kiirtásában, mert ez a legfontosabb kellék a demokrácia felépítésében.

Dicséret

A Magánalkalmazottak Szakszervezete az augusztus 23-iki ünnepséget táncmulatsággal egybekötött műsoros esttel fejezte be. A műsor összeállítása bizonyította, hogy a magánalkalmazottak is megértették kibontakozó demokráciánk parancsait. De nemcsak megértették, hanem valóban szívvel-lellekkel a magukévá tették, mert az a hatalmas munka, az a lelkes igyekezet, amelyet a román-magyar-orosznyelvű győzőrű színes énekes verses, táncos műsor árult el a nézőnek, minden dicséretet megérdemel és jó fényt vet a magánalkalmazottak szervezeti öntudatára.

Balogh Edgár előadása a MNSZ sepsiszentgyörgyi közgyűlésén

(Sepsiszentgyörgy.) A Magyar Népi Szövetség sepsiszentgyörgyi szervezete szerdán este tartotta évi rendes közgyűlését az Iparos otthon helyiségében, amelyen a szervezet csaknem minden tagja megjelent. A közgyűlés jelentőségét emelte Balogh Edgárnak, a MNSZ országos alelnökének jelenléte.

Dr. József Manóné a szervezet női csoportjának elnöknője üdvözlőbe a közgyűlést, majd Klein Sándorné titkáró tette meg a jelentését. A női csoport derekas munkát végzett a sebesült szovjet katonák ellátása körül. Minden sebesült katonát fél kiló szalonnával, túróval, tojással és kenyérrel láttak el. Megszervezték a műkedvelőket és saját zenekart, végül a mai időnek megfelelő könyvtári létesítettek.

A titkári jelentés után Balogh Edgár közölte, a Magyar Népi Szövetség Közművelődési Bizottságának országos vezetője emelkedett szólásra. Az országos központi munkájának ismeretése után a májusban megtartott nagygyűlés határozataival foglalkozott.

A májusi nagygyűlésen — mondotta — megállapítottuk, hogy a romániai magyarság politikai és gazdasági szervezete a Magyar Népi Szövetség. Tagja lehet szövetségünknek például szakszervezeti tag is, ha magyar és annak vallja magát. A romániai magyarságnak szüksége van egy olyan szervezetre, amely a különleges nemzeti kérdések megoldásával foglalkozik. Ebben a szervezetben természetesen a magyar ifjúságnak is benne kell lennie. Kár, hogy a sepsiszentgyörgyi ifjúság távol tartja magát a Népi Szövetségtől. A magyar ifjúság természetesen lehet a Haladó ifjúságnak is tagja, de ugyanakkor itt a helyük a Magyar Népi Szövetségben is.

Ugyanez a megállapítás áll a nőkre, a Népvédelemre és az Antifasiszta Nők Szövetségére is. A központi vezetőség arra törekszik — folytatja Balogh Edgár —, hogy a MNSZ kiharcolja a romániai magyarokat összefoglaló jellegét.

A belpolitikai helyzettel foglalkozva a következőket mondotta:

— A Groza-kormány uralma súlyos csapás a Maniu és Brătianu reakciónak. De a reakció a hivatalokba behúzódva tovább folytatja az aknamunkát. Így a demokratikus fejlődés oda jutott vissza — állapította meg Balogh Edgár —, ahol a felszabaduláskor volt.

— A magyar népet folytonos támadásokkal lökik le a demokrácia útjáról. Ezért központi vezetőségünk úgy döntött, hogy jogos sérelmeinket ezután nyilvánosan tárjuk fel a kormánynak és azokra azonnali orvoslást kérünk. Harcba lépünk. A magyar népi egységet harcba szólítjuk és ahol reakciós támadás van, viszályunk. De ha valahol magyar sovinizmussal, vagy reakcióval állunk szemben, akkor is éppúgy harcolnunk kell.

— A román és magyar reakció a két nép kibékítésének egyképpen ellensége és egyformán támad a Groza kormány ellen. Nagyenyed a románok, Kézdivásárhelyen a magyarok támadták a demokráciát idegen impériálista törekvések érdekében.

Átérve tanügyi helyzetünkre bejelentette, hogy Délerdélyben 240 új iskolára van szükségünk. Ebből egyet sem adunk fel. Végül az egyetem kérdését ismertette.

Befejezésül Balogh Edgár meleg szavakkal emlékezik meg a dicsőséges felszabadító Vörös Hadseregről és a demokráta Groza kormányról, amelyet a jelenlévők hosszasan éltettek.

Szász Imre, Schuller Sándor, Nagy József és dr. József Manóné felszólalásai után megválasztották az új városi vezetőséget. Elnök: Horváth Miklós dr., alelnökök: dr. József Manóné, Balogh István, titkár: Nagy József, jegyző: Ürmösi Gyula, pénztárnok: Löwenberg Gyula, ellenőrök: Vikárius Árpád, Szabó Sándor, kulturbizottság elnöke: Kiss Árpád, gazdasági bizottság elnöke: Hön Károly és a szervezőbizottság elnöke Staff Gyula. A nagyjelentőségű ülés a Vörös Hadsereg és a Groza kormány éltetésével ért véget.

(— só)

Brassói postások az üzérkedés ellen

(Brassó) A brassói postás szakszervezet közgyűlést tartott, amelyen valamennyi szervezett alkalmazott résztvett. Ionescu szakszervezeti elnök beszámolója után Răduțoiu aligazgató ismertette a Groza kormány gazdasági törvényeit. Beszédében élesen kikelt a reakció szolgálatában álló üzérkedés ellen és felhívást intézett a postásszakszervezet tagjaihoz, hogy ki-

méletlenül leplezzenek le minden üzért és árurejtegetőt, mert ez az egyedüli mód arra, hogy saját sorsukon segítsenek és az országot ismét a békebeli színvonalra emeljék.

Ilea dr. postaigazgató a még mindig tapasztalható sovinizmusról beszélve részletesen rávilágított annak káros voltára.

A Mórlicz Zsigmond Kollégium könyvel

Pár hónappal ezelőtt Mórlicz Zsigmondnak, a magyar népi irodalom nagy uttörőjének és jeles képviselőjének, az ifjúság tanító mesterének emlékére lelkes tanítványai, a kolozsvári magyar egyetem növendékei életre hívták a „Mórlicz Zsigmond Kollégiumot”. Összeadtak kevés pénzüket s néhány tehetősebb pártfogójuk segítségével megindították a szervezkedést. Zászlójukra annak a Mórlicz Zsigmondnak nevét tűzték ki, aki már első írásának, a „Hét krajcárnak” megjelenítésével magára haragította az akkori népeleves politikai és közéleti vezetőket.

A „Mórlicz Zsigmond Kollégium” lelkes ifjai munkájukat olesó, a széles néprétegek számára könnyen hozzáférhető könyvek kiadásával kezdték. Aztán az idei könyvnapok során a legtöbb erdélyi városkában a Kollégium ifjai rendeztek rögtönzött könyvnapokat, könyvnap előadásokat.

Kiadványaik a népi írók legjelentősebb műveit tartalmazzák. Erdei Ferencnek, a népi írók tábora kiváló társadalomtudó-

mányi írójának „A magyar társadalom” című művét jelentette meg a Kollégium. Egy másik kötete a „Honfoglalók között” Illyés Gyulának, a kiváló népi költőnek riportrosorát tartalmazza a dunántúli földosztásról. Illyés Gyula, akinek minden szava — még a verseiben is — élő valóság, ebben a könyvében is a legnagyobb tárgyilagossággal számol be a dunántúli földosztásról.

Ugyancsak a „Mórlicz Zsigmond Kollégium” kiadásában jelent meg Nagy István: „Kövérök százada” című kis írása. A rendkívül élénk stílusban megírt mű satirikus korrajz a harmincadik századról, a kövérök századáról, ahol minden fordítva történik, mint a huszadik században.

A „Mórlicz Zsigmond Kollégium” a Petőfi-napok keretében Petőfi Sándor 48-as naplójának, két elbeszélésének és a „Borlond Istóknak” kiadásával rótt a lekegyeletét a nagy szabadsághős szellemére előtt.

BEKE GYÖRGY

— **Uj székházba költözött a MNSZ brassói szervezete.** A Magyar Népi Szövetség brassói és

brassómezei szervezete a Vlad Tepes (Mester)-utca 16 szám alatti új helyiségébe költözött. - Távbeszélő szám 24-46.

Petőfi új serege

Medgyesen

(Medgyes) A MNSZ közművelődési bizottsága működésének újabb komoly eredményét jelenti a „Szóló” szálloda dísztermében megrendezett Petőfi emlékünnepe, amely lelkes rendezők elgondolásával és lelkes szereplők alkotásával varakozáson felüli sikerrel jelentkezett a nagyszámú közönség előtt.

A műsort Kajlik József tagozati elnök magyar és román nyelvű megnyitó beszéde vezette be.

A tagozat dalárdájának férfikara ezután Péter Béla román. kat. lelkész vezényletével előadja Lányi „Rákóczi kesergőjét” és „Cinka-Pannát”. Petőfi emlékbeszédet mond Péter Rufinus román. kat. lelkész. Majd Veisert András, Veisert Pál, Klingerspohr Gyula és Schuller Frigyes vonószenegye adja elő Csajkovszkij műveit. Veisert András hegedűszólabán, Véber Annus zongorakíséretével előadja Kéler Béla „Puszták fia”-t és „Magyar tánc”-ot. Petőfi „Szabadsághoz” c. költeményét szavalja Bertók Bogdy. Lukács Évi zeneakadémiai növendék éneklő Kurtis „Sorrentói emlékt”-ét Petőfi „Fa leszek.” és „Egy rózsaszál”-szövegben beszél” c. műveit. Zongorán kísérte Véber Annus. Petőfi „Nemzetéhez” c. költeményét szavalta Bartalus Sándor ref. iskolai igazgató. Végül „Valahonnan idehallik” és „Huncut, aki szomorodik” ismeretlen szerző dalait adja elő a tagozat férfikara Péter Béla vezényletével.

Az ünnep legkiemelkedőbb teljesítménye volt Péter Rufinus emlékbeszéde Petőfiről.

Nem azt a Petőfit méltatta a szónok, a kit eddig irodalmi vonatkozásban, avagy politikai, történelmi értékekben sorozták a halhatatlanság közé: „...Nem a proletársors — mondta — melyet majdnem minden jobb magyar író végig élt Balassától kezdve napjainkig, tette Petőfit halhatatlanná; nem is regényes, szerelmi házassága Szendrei Juliával: Egy emésztő tűz, egy szent láng lobogott lelkében: A szabadság szent eszméje.”

A szónok magyszerű előadását sokszor kitörő tapsvihár fogadta.

Külön említést érdemel a tagozat férfi dalárdájának teljesítménye, amely Péter Béla áldozatos és fáradhatatlan munkájának eredménye.

A rendezésben ugyancsak említésre méltó érdemeket szereztek: Szabó Sándor és Egri Vilmos.

Uzonban

(Uzon) A Magyar Népi Szövetség női csoportja a Haladó Ifjúsággal karöltve vasárnap nagyszíves Petőfi ünnepséget rendezett a napközi otthon javára. A műsort a ref. dalárda után az óvodás gyermekek szavalatai nyitották meg. Petőfi életét és költészetét ifj. Széplaki Károly méltatta, aki a szabadság költőjének emberi és költői arcát egyformán megvilágította. Az előadást szavalatokkal tarkították Szabó Gyula, Széplaki Róza, Péter Róza, Eördögh Zsófia, Antal Róza. A Haladó Ifjúság kiváló műkedvelő gárdája „Károlykának csizma kék” című szindarabot és egy Petőfi életképet mutatott be. Farkas Károly Petőfi dalokat, a ref. dalárda népdalokat adott elő, majd reggeliző tartó tánc fejezte be a jóslakertű Petőfi ünnepséget.

Csernátfaluban

Jól sikerült Petőfi-ünnepélyt rendezett a Magyar Népi Szövetség csernátfalusi tagozata vasárnap. Sipos András hosszúalusi és Kiss Béla csernátfalusi lelkész ismertette Petőfi költészetét. Szavalatokat adtak elő: Benedek Béla, Fekete Sándor, Köpe Mária, Dávid M. Vilma, Bálint Katica, Pozsár Mihály, Balogh Anna, Jónás István. Énekszámokkal szerepeltek: Hát-szegi Margit, Kis Istók Etelka, Benedek Irén; Petőfi-korabeli magyar zenét adott elő ifj. Bálint István (hegedű), régi magyar zenét adott elő ifj. Bálint István (hegedű); régi magyar táncokkal szerepeltek: Benedek Sára, Magdó Ilona, Hát-szegi Margit, Gyurka Anna, Bálint Erzsébet, Hajdu Piroška, Kiss Ilona. Táncokat adtak elő: Bálint Katica és Kiss Emőke, a János vitézből zeneszámokat adott elő a fuvószenekar. A tiszta jövedelem a Petőfalap céljait szolgálja.

Nyomor és éhínség uralkodik Dózsa György szülőfalujában

Kurkó Gyárfás a Magyar Népi Szövetség országos elnöke látogatást tett a háromszékmegyei Dálnok községben. A földesurak és nagygazdák elrejtik a gabonát

(Dálnok) (A Népi Egység kiküldött munkatársától) Gyümölcsfákkal szegélyezett, jókarban tartott országúton robbogunk tova Kurkó Gyárfás Magyar Népi Szövetség országos elnökének társaságában a csodálatos háromszéki tájon. Baloldalt a szűk völgykatonában feltűnik a magyar nemzet történelmének legkimagaslóbb egyéniségének, Dózsa Györgynek a szülőfaluja. Nemsokára letérünk az országtúlról és gidres-görös megyei uton döcögünk Dálnok felé.

A kertek alatt elhajadva kanyarodunk be a faluba. Gépkocsink a községhez elért áll meg. Vasárnap délelőtt van. A községhez cementlépcsőjén néhány dálnoki atyafi üldögél és pipázik egykedvűen.

Megismétlődő rablótámadások tartják rettegésben a falut

Kurkó országos elnök a közbiztonság felől érdeklődik. A bíró elmondja, hogy katonai egyenruhába öltözött egyének tartják rettegésben a falut. Tegnap éjjel is ottágra rablóbanda tört be Bakcsi Gerő falu végén lakó földműveshez. Ezúttal a Bakcsi segélykiáltásaira összefutott a szomszédok és a rablók ezúttal csak egy kacsát loptak el. Hetekkel ezelőtt éjjel törték rablók Bakcsi Gerő portájára és akkor két tehenet vittek el. Akkor tehergépkocsival jöttek. Most csak szekerrel volt. A népparancsnok elpanaszolja, hogy a kézdívasárhelyi fészolgabiró bevonatja a néporség fegyvereit és így teljesen fegyvertelenül képtelenek felvenni a harcot a géppisztolyokkal felszerelt rablók ellen.

Egy másik földműves Dózsa György falujában uralkodó állapotokra hívta fel az országos elnök figyelmét. 560 földhözragadt szegény ember van a faluban, akiknek még betevő falatja sincsen. Sétélmezik a buzabeszolgáltatást. A szegény embert utolsó szem buzájának a beszo-

Amikor megtudják, hogy Kurkó Gyárfás, a romániai magyarság hatalmas politikai szervezetének elnöke érkezett meg a faluba, nemsokára szoros embergyűrű veszi körül Kurkó elnököt. A jegyző nincs idehaza. A segédjegyző — ünnepel. A jelenlevők, a bíró és a Népi Szövetség vezetőinek bevonásával Kurkó országos elnök rögtönzött értekezletet tart. Mint a felnyitott zszipon keresztül a víz, úgy ömlik a lelkekből a panasz áradata. Dózsa György szülőfalujában a jobbágyiség kora, a deres óta vajmi kevés változás történt. A demokrácia vívmányait itt csak hallomásból ismerik s a nyomor és éhínség éppen úgy szedi áldozatait, mint négy évszázaddal ezelőtt...

gáltatására kötelezték, míg a gazdagok magtárai még most is tele vannak tavalyi buzával. A jegyző a múlt vasárnap értekezletet tartott a módosabb gazdákkal a gabonabeszolgáltatás ügyében, de hogy mit határoztak, nem tudja. Elpanaszolja, hogy a jegyző nem közli a rendelkezéseket a néppel. A megyei ellátási hivatalban pedig kijelentették, hogy mindenki lássa el magát úgy gabonával, ahogy tudja. Az idei termés gyenge. Még a vetőmagot sem adja ki. A szárazság mindent elpusztított. A megye rendeletet adott ki, hogy az őszi vetésterületet 20 százalékkal növelni kell. De mivel?

A panaszok áradata

Sétélmezik a márhabeszolgáltatás végrehajtását is. Dálnokra nagyobb kvótát vetettek ki, mint a hasonló községekre. Hiányoznak az igavonó állatok. Nincs mivel megművelni a földeket.

A községi előjáróság tagjai arról panaszkodnak, hogy a megyétől kiérkezett románnyelvű rendeleteket nem értik. A ha-

diózegek, a bevonultak, az eltűntek és foglyok hozzátartozói minden támogatás nélkül maradtak.

Lerongyolódott, becsott arcú nők, karjukon parányi vézna gyermekekkel lépnek be a községhez elszobájába. Könnybeáradt szemmel panaszkodják el, hogy nincsen mit egyenek. A kioszlott földet a szárazság következtében nem termettek semmi. Nincs munka. A gazdagok nem adnak munkát, csak fenyegetőznek. Eddig zsir és szalonna ellenében dolgoztak, de most a nagygazdák és a földbirtokosok arra hivatkoznak, hogy a zsir kilója elérte a 30 ezret, míg a szalonna kilója a 40—50 ezer lejt. Csak ezért az árért hajlandók munkásokat felfogadni. Így egy kiló zsirért 15, míg egy kiló szalonnáért 20—25 napot kellene dolgozzanak. A gazdagok a zsirt és a szalonnát a fekete piacon értékesítik. Hasonlóképpen fekete piacon értékesíti Miklós Gábor földbirtokos duzhozam métermérését is és még készpénz ellenében sem hajlandó mézet adni a szegény ember beteg gyermekének.

Panasz panasz! Kurkó Gyárfás országos elnök gyakorlati utasításokat ad a sokat szennvedett dálnokiaknak. A panaszokat gondosan feljegyzi és határozott ígértet tesz a sérelmek orvoslására.

Az értekezlet végén megjelenik a segédjegyző is. Alig áll a lábán... Felhajtotta a garatra. Nagyokat csuklik s a földművesek mély szánakozással nézik a községi ügyek vezetőjének helyettesét. A régi, jó táblabírók kora jut eszünkbe...

Délfelé jár az idő, amikor gépkocsiba ülünk, hogy más, csaknem mindenkitől elfelejtett falvakat keressünk fel. Az új, építés alatt álló uton hagyjuk el a falut. Dózsa György szülőfaluját, ahol a demokráciát még mindig tévesen értelmezik, ahol a nép éppen úgy szenved, mint a legsötétebb fasiszta diktatúrák alatt...

Magyarország asszonyainak munkája

(Budapest, a Népi Egység kiküldött munkatársától) Augusztus 5-én a Magyar Vöröskereszt gyűjtést rendezett a főváros utcáin a magyar hadifoglyok felségélyezésére. Ebből a munkából az asszonyok is kivették a részüket. Tildy Zoltánné, a Magyar Nők Demokratikus Szövetségének elnöke is a Kossuth Lajos-utca sarkán felállított gyűjtőszámban találok. Tildy Zoltánné Tildy Zoltánnak, a Független Kisgazda Párt titkárnak felesége, három felnőtt gyermek anyja, melegszerű, melegszerű, határozott egyéniségű asszony. A számban találok Darvas József feleségét is, aki szintén részt vesz a Magyar Nők Demokratikus Szövetségének munkájában s főleg a faluszervezésben dolgozik nagy lelkesedéssel.

Hamar még egy székert keritünk, közé-

„Olyan hazát akarunk, ahol érdemes gyermeket nevelni és érdemes a gyermeknek felnőni — mondja Tildy Zoltánné

jük ülök és élénk beszélgetés indul meg közöttünk. A romániai Antifasiszta Nők Egyesületének munkájáról kell beszélnem. Leikes figyelemmel hallgatják. Éppen ma kapták meg a Román Antifasiszta Nők elnökének levelét, melyben kifejezésre juttatta egyesületének azt a kívánságát, hogy felvegyék a kapcsolatot magyarországi testvéreikkel. A magyar asszonyok munkájáról Tildy Zoltánné beszél:

— Budán még dübörögtek az ágyúk, a városban még pusztítottak az ellenséges belövések. De a főváros asszonyai már felismerték az ostrom okozta kábulatból és munkához láttak. Megalakult a Magyar Nők Demokratikus Szövetsége és a nép minden rétegéből összetömörült asszonyok mindent elkövettek, hogy megmentsék az életnek a pincében elnyomorodott anyá-

kat és gyermekeket. Orvosi rendelőket, csecsemőambulanciát, fűtött beteg- és gyermekszobákat létesítettünk, s mikor a vasúti forgalom megindult, megszervezték a gyermekek vidéki üdültetését. Tejkonyhákat állítottunk fel, gondoskodtunk a lerongyolódott gyermekek felruházásáról, babakelengyeltet varrtunk és küzdöttünk a járvány ellen. Ahogy aztán megindult az élet, az alélt ország ereibe visszafert a vérkeringés, úgy kezdtek meg munkánk kiszélesítését eredeti célkitűzéseinknek megfelelően. Ma már közel 120.000 tagunk van, de nem arra törekszünk, hogy a taglétszámot növeljük, hanem jogszárvai tapasztalatainknak megfelelően azt akarjuk, hogy az ország minden asszonya a magáénak érezze a szervezetet.

A Magyar Nők Demokratikus Szövetségének célkitűzései

Harcolunk azért, hogy az ország vezetését az igazi értékes rétegek vegyék kezükbe, és hogy a magyarság soha többé ne kerülhessen a fasiszta igrájába.

A magyar haza egyformán hazája mind a nőknek, mind a férfiaknak. Azt akarjuk tehát, hogy az asszonyok a férfakkal egyenlő jogú felként vehessék ki részüket a demokratikus ujjáépítés munkájából. Azt akarjuk, hogy az ország legmagasabb fórumain éppúgy, mint a legkisebb falvakban képviselve legyenek a nők, s hogy

Közös erővel az ujjáépítésért

A közös nagy gondolat: az ujjáépítés érdekében küzdöttünk azért, hogy a mesterségesen emelt válaszfalakat és társadalmi különbségeket az asszonyok között ledöntsük. Munkánk sikerrel járt. Sorainkban a legteljesebb egyetértésben dolgozik a parasztasszony, a fizikai és értelmi munkás és a háztartás keretein belül élő asszony.

A város asszonyai felkeresik a falusi

beleegyezésük nélkül — főként a nőket és gyermekeket érintő kérdésekben — semmilyen lépés ne történhessen. Olyan hazát akarunk teremteni, ahol érdemes gyermeket nevelni és érdemes a gyermeknek felnőni.

Rendszeres ismeretterjesztő tanfolyamokat rendezünk iskolák, napközi otthonok, anyák részére. Azt akarjuk, hogy minél több képzett asszonytársunk vehessen részt az oktatás, nevelés és szociálpolitika fejlődésében.

asszonyokat. Segítik és tanítják őket. Azt akarjuk, hogy a művelődés áldásaival könnyebbé tegyék a falusi asszony életét. De ők is tanulni akarnak az életnek azokban a kérdéseiben, amelyekben a falusi asszony tisztábban és mélyebben lát.

A belgrádi női találkozó

— Bevallom, hogy amikor elindultunk a jugoszláv Antifasiszta Nők nagygyűlésére, valami aggodalom élt bennünk. Attól fél-

tünk, hogy a megsebzett szívű jugoszláv asszonyok nem tudnak majd különbséget tenni az 1941-es fasiszta szellemű kegyetlenkedések és a mai Magyarország lelkiessége között. Aggodalmunk alaptalannak bizonyult, mert a jugoszláv nők a legnagyobb barátsággal és szeretettel vettek körül bennünket. Általában az egész országban azt tapasztaltuk, hogy a népek között teljes egyenlőségre és megbecsülésre töreksenek.

Ezért harcolunk mi is. Tudjuk, hogy a Magyar Nők Demokratikus Szövetségének munkája nem állhat meg az ország határainál. Az egész világ asszonyainak összefogása szükséges, hogy békés és áldásos jövőt teremthessünk.

Meleg közölgéssel búcsúztunk. Tildy Zoltánné üdvözlését küldi a romániai Antifasiszta Nőknek és a Magyar Népi Szövetség asszonyainak és erőt és kitartást kíván a közös célért végzett munkában.

SIPOS BELLA

1945 július 14.

Fényt ringat a hős estéli szellő
Kevélyen ing egy néhány bokor, fa.
Szállnak-szállnak ég vizébe mártva
Lenn a felhők. Már halódik a ma.

Ma van éppen győző napja annak
Hogy a torlasz, forradalom égett.
Megváltó harc! Tüzes pernye szállott,
Hő sóhajok intettek az égnek.

Bus sóhajok. Éhség sötét árnya.
Kenyered nincs. Csak még a szív éber.
Csordultában gyűlöletnek árja
Kicsapódik. Palotákig ér fel!

Kardos Andor.

A MNSZ küldöttsége két órán át tanácskozott Voitec Ștefan közoktatásiügyi miniszterrel

(Bukarest) A szerdai napon a Magyar Népi Szövetség Bukarestben tartózkodó végrehajtó bizottsága és tanügyi bizottsága két óráig megbeszélést folytatott Voitec Ștefan közoktatásiügyi miniszterrel és a különböző osztályok főnökeivel. A miniszter és a MNSZ végrehajtó bizottsága befejezve az előkészítő tárgyalásokat, a tanügyi bizottság különböző csoportjai, mint a felekezeti, állami, elemi és középiskolai bizottságok a minisztérium szakreferenseivel megkezdte a részlekedések tárgyalását. Csütörtökön, augusztus 23-ának ünnepségei miatt a tárgyalások szünetelnek.

Kiket utasítanak ki Csehszlovákiából?

(Prága) Benes dr. államelnök törvényrendeletet írt alá, melynek értelmében a következő feltételeknek megfelelő nemet és magyar nemzetiségű csehszlovák alatlalok mentesülnek a kiutasítási kötelezettség alól: akik bebizonyították államhűségüket a csehszlovák állam iránt, nem tanúsítottak ellenséges magatartást, vagy nem követtek el büntetőbűntényeket a csehszlovák nemzet ellen, résztvettek a felszabadító harcokban és végül azok, akik a hitlerista uralkodó uralom alatt üldöztetésnek voltak kitéve.

A prágai jelentés hozzáfűzi, hogy ezt a rendeletet a potsdami határozatok alapján hozta a csehszlovák kormány.

A kormány megvitatta a politikai helyzetet

(Bukarest, Rador) A kormány pénteken délelőtt fél 12 órakor minisztertanácsot tartott Groza Péter dr. miniszterelnök elnökletével.

A minisztertanácsban előbb a napirenden levő politikai kérdéseket vitatták meg, majd pedig rátértek a folyó ügyek megoldására.

Kik képviselik a Romániai Általános Munkaszövetséget a szakszervezetek párisi nemzetközi értekezletén?

(Bukarest) A romániai Általános Munkaszövetség bejelentette hivatalos kiküldöttéit, akiket képviseltetni fogja magát Párisban, a szakszervezetek nemzetközi értekezletén, amely hivatott a nemzetközi szakszervezeti egységet megvalósítani.

A küldöttség tagjai a következők: Apostol Gh., az Általános Munkaszövetség elnöke, Azriel Adolf, és Levin Misa az Általános Munkaszövetség alelnökei, Badica a bányai kerület elnöke, Zaharia Dumitru, a fém- és vegyipari szakszervezetek szövetségének elnöke, Biron Cristofor és mások, az Általános Munkaszövetség központi irodájának tagjai.

Rövid-galanteri-kötöttárú

stb. nagyban és kicsinyben, nagy választékban

WEISZFEILER

Testvéreknél

Brassó, Piața Libertății Nr. 27.

Telefon: 11-71.

Előfizetési díj postai kézbesítéssel egy hónapra 1000 lei

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.